

HONBA ZA STÍNEM STRÁŽCI ROZHRAŇÍ

RADMILA
TOMŠŮ

HONBA ZA STÍNEM

Strážci rozhraní

Radmila Tomšů

KAPITOLA 1

Malý pokoj sálal vedrem. Okno bylo sice otevřené dokořán, ale moc to nepomáhalo. Aby vzduch mohl proudit, musela bych otevřít i dveře na chodbu, jenže mám riskovat, že mi sem obratem strčí nos zvědavá sousedka a začne se zase vyptávat na kde co? Děkuji, nechci. Baba princmetálová. Prý nezlobte se, ale my tady v domě máme právo vědět, kdo se nám sem nastěhoval... začala minule. Jela jak namydlená. Na to zapomeň, jedubabo, že se ti budu zpovídat. Stačil letmý pohled a už se klidila. A ještě se usmívala na celé kolo. Mě potom sice půl hodiny pobolívala hlava, ale za ten klid mi ta námaha stála.

V práci vedro, doma vedro... Jak já bych jela k moři! Představila jsem si chladné vlny, přelévající se mi přes ramena, a vzdychla. K moři. Můžu tak maximálně na Slapy. Když jsem se v práci zmínila o dovolené, vedoucí div nevyskočil z kůže.

„Máte snad malé děti, soudružko?“ zasyčel na mě. „Přednost mají matky s dětmi, to nevíte?“

Jako by to v našem zaprášeném archivu nebylo jedno! Copak nám sem snad chodí nějací lidé, kteří by zavřením depozitáře utrpěli? Těch pár požadavků, co mi přistane na stole shora, by taky týden počkalo. Když se tu ty listiny mohly válet staletí, pár dní už nikoho nespasí.

Ve svém spravedlivém rozhořčení jsem si ani nevšimla, že z rozhlasu se už neline hudba, ale druhá část dramatizace sovětského

seriálu *„Jen s námi jde právo! A rádo!“*. Hluboký mužský hlas ponuře přednášel:

...Vězně přivedli až za tmy. Hlavu měl zavázanou v pytli. Pod pytel se nedívej, poručili Kobovi. Ted' ale musí, ne? Jak by jinak viděl, kolik zubů vyrazí tomu kříklounovi první ranou?

Ztěžka vstal z pryčny a natáhl se po obušku.

Prásk!

Vstala jsem též, vůbec ne ztěžka, ale pěkně napruženě. Knoflík rádia jen zadrnčel, jak jsem do něj vztekle udeřila. Taková hloupost! Proč ji jen poslouchám? Pitomý seriál o jakémsi surovém bachařovi z lágru na Sibíři! Už ten minulý díl nestál za nic, a tenhle? Škoda mluvit. Násilí, hrubost... otrásla jsem se.

Vidím to kolem sebe už dlouho, a pořád tomu nerozumím. Lidé by si jen ubližovali. Hlupáci. Kdybyste viděli to, co jsem už viděla já, násilí by vás rychle přešlo. Ne, nebudu poslouchat, jak jakýsi Koba nějakému chudákovi tříská do zubů. Navíc ani ten zvuk v rádiu neumí pořádně napodobit. Když měla v minulém dílu oběť smrtelně chroptět, dostala jsem málem záchvat smíchu. Tomu říkáte chroptění? Ach bože, lidi... Když už se mermomocí pořád musíte vracet k válkám a bojům, co takhle jít si to ozkoušet na vlastní kůži, co? Jenže každý tu je hrdina jen do chvíle, dokud se ta vyhrocená situace netýká jeho. To už jsem taky párkrát zažila.

Vytěsnila jsem myšlenky na tlak mi zvedající rozhlasovou hru, zvedla se, shodila šaty a odebrala se do sprchy. Vlažná voda je přesně to, co potřebuju, abych neumřela horkem.

„Jedna z lodí nese jméno Gvendolína,“ hulákala jsem do šumění vody z plného hrdla aktuální hit známé české zpěvačky, „na vlajce má kosti zkřížený, veze kromě pirátů i spousty vína...“ Vlasy jsem napěnila šamponem, pořádně je promasírovala a znovu na sebe pustila proud vody.

„Tam na tý starý modrý lodi jménem Gvendolína, budeme mít svatbu nazítří,“ oznamovala jsem celému světu, který se pro mě momentálně skládal z jednoho pokoje, malé kuchyňky a ještě menší koupelny s toaletou. „Budem tam jen my a jeden soudek vína, víc už vůbec nikdo, jen my tři...“ Otočila jsem znovu kohoutkem, zavřela vodu, sáhla po osušce a vtom se rozdrnčel zvonek. Koho to sem čerti nesou, pomyslela jsem si rozzlobeně. Na hlavě jsem vyrobila ručníkový turban, na mokré tělo natáhla župan a přešla ke dveřím.

„Gonny!“ užasla jsem. „Co ty tady děláš?“

„Opravdu se budeš zítra vdávat?“ usmál se můj bývalý parták Riaggon a vešel do předsíně. „Tak to gratuluju!“

„To jsem byla slyšet až ven?“ Upřímně jsem se vyděsila. Jestli něco neumím, je to zpěv. O co zpívám hůř, o to zpívám raději, zvláště ve sprše, tam mám totiž pocit, že mi to fakt skoro jde.

Gonny pokrčil rameny. „Od sprchy k hlavním dveřím to máš přesně tři kroky. Tak co myslíš?“

Chvilku jsem se zarazila, ale pak jsem nad tím mávla rukou. „No a co. Stejně tu nikdo není, všichni vyrazili na chalupy nebo k příbuzným na venkov. Můžu si tu hulákat, jak chci.“

Byla to pravda. Každý, kdo mohl, se v pátek co nejdřív po obědě sebral a z Prahy vypadl. Exodus začínal kolem poledne a navečer už bylo sídliště téměř prázdné.

„Vždyť jo,“ usmál se Gonny. „Mně to nevadí. Já stejně nemám hudební sluch. Ale jestli tu někde poblíž bydlí nějaký hudebník, tak ho lituju.“

„Ty naděláš. Tak hrozný můj zpěv zas není, abys věděl. Dáš si kafe?“ Natočila jsem vodu do konvice a postavila na plynový sporák. „Mám čerstvě namletý, ráno jsem byla v obchodě.“

„Rád.“

„A co tu vůbec děláš?“ zeptala jsem se, zatímco jsem vytahovala hrnky a lžičky. Kuchyňkou se rozlila vůně kávy. Ještě jsem sáhla po bridžovém cukru – pro návštěvu jen to nejlepší – a pak se zvědavě otočila k Riaggonovi.

„Mám konečně pár dnů dovolené. Poslední týdny jsem šel z akce do akce, bylo to náročné. Sepsal jsem všechna hlášení a na závěr požádal Radu o schválení delšího volna. Včera mi přišla odpověď, tak jsem přehodil velení na svého zástupce a jsem tu. Mám totiž plán.“

Svou návštěvou mě potěšil, to nepopírám. Oba jsme členy společenství strážců rozhraní, lidí, kteří hlídají tenkou slupku, oddělující náš svět od těch ostatních, těch za rozhraním. Světů, odkud se k nám snaží prodrat nepřátelské přízraky, které přitahují lidské emoce snad ještě více, než světlo lampy láká můry. Dušežroutky, pokřivenci, křídlatci, noční můry a další a další. Ne vždy bolí lidi hlava jen proto, že si včera dali o skleničku víc. A jiní by nebyli tolik zlí, kdyby je někdo – nebo něco – nevybízelo k mnohem horším činům.

Jenže mezi námi dvěma je jeden rozdíl. Velikosti Mariánského příkopu. Zatímco Riaggon – Gonny, jak mu s oblibou říkám – je stále právoplatným členem společenství, já, Šejla, v současné době vystupující pod jménem Klára Dvořáková, jsem momentálně postavena mimo službu. Za trest, jak jinak. Udělala jsem něco, co je strážcům zapovězeno. Mým přičiněním byl zabit člověk. Co na tom, že já osobně na něj ruku nevztáhla. Políčila jsem past, on se chytil a pádem do hluboké jámy si zlomil vaz. Ano, byl to vrah a násilník. Jenže – byl to člověk. A strážci mají střežit všechny lidi bez rozdílu. Dobré i zlé. A neřešit jejich spory, natož se míchat do jejich věcí. Já toto pravidlo porušila. Vraha mladých žen jsem prostě nedokázala nechat jít.

Jsem tedy mimo službu. Už dlouho. V jednu chvíli to už už vypadalo, že mám návrat mezi strážce nadosah, ale pak se zas vše zkomplikovalo a já znovu zůstala mimo. Gonny se tehdy obával, že mě další průtahy zlomí. Že naděje, která se mi rozplynula pod rukama, mě přivede k zoufalství a já to vzdám. Mýlil se. Naopak. Došlo mi, že nemá smysl utápět se v pocitu křivdy a začala jsem si žít po svém. Ano, bytostně toužím po tom, vrátit se mezi strážce. Jednou to přijde, vím to. A do té doby – do té doby budu prostě žít. Stárneme mnohem pomaleji než lidé, takže mám čas čekat.

Momentálně střídám pozice v různých muzeích. K historii mám blízko – nakonec, spoustu toho, o čem se dnes děti učí v dějepise, jsem prožila na vlastní kůži. Ne, neopravuji lidem jejich interpretaci dějin, to ani náhodou, i když se občas musím smát, jak si některé události nyní vykládají. V muzeích pracuji kvůli depozitářům. Někdy až

zírám, co všechno se v nich najde. Mnohdy i věci, které by měly být lidským zrakům skryty. Takové nálezy vyhodnotím a pošlu jejich popis na Radu, nejvyšší orgán strážců. Pak postupuji dle pokynů, které obdržím. Pracuji tedy vlastně pro strážce, i když jsem mimo službu, a to mě udržuje ve formě a dobré náladě.

„Vezu ti nový wigitor,“ vzpomněl si mezitím Gonny.

„Super,“ zajásala jsem. Multifunkční nástroj, mimo jiné také jediná zbraň, kterou mohou strážci – včetně mě – používat. Lidem neublíží, zato tvorím zpoza rozhraní ano. Zelený paprsek rozpůlí i největšího vetřelce. Jediný problém je, že působí jen na pár metrů. Ale pořád lepší, než mít jen meč, kopí nebo nůž. Bývala to opravdu mnohem těžší práce, kdysi.

„Měl by mít delší dosah a silnější paprsek. Ale stejně doufám, že ho nebudeš potřebovat,“ řekl a podal mi malou krabičku, která vypadala jako plochá baterka. Jen po straně měla mnohem víc tlačítek, než běžné svítidlo. Jak jednoduché je dnes být strážcem! „Díky. Ten starý už mi téměř vůbec nefunguje.“

Zmáčkla jsem tlačítko, zelený paprsek protnul vzduch a noční můra, ukrývající se před našimi zraky za pelestí postele, se zaječením zmizela. Spokojeně jsem přikývla. Parádně padne do ruky. To půjde.

„Trápí tě noční můry?“ podivil se Gonny.

„Ani ne. Moc si netroufají. Potulují se ale pořád kolem. Mně to nevadí. Lepší, když jdou po mně, než po lidech. Odpravuju je kuchyňským nožem,“ řekla jsem mstivě. „Ten starý krám už je fakt k ničemu.“ Mezi řečí jsem ze zásuvky vytáhla letitý wigitor. I on měl vzhled baterky, ale byl robustnější a těžší. Podala jsem ho Gonnymu.

„Můžeš ho za mě vrátit? Nevím, kdy se dostanu do Paříže. A po pravdě, ani se mi tam moc nechce.“

„Jasně.“ Zamíchal kávu lžičkou, přihodil dvě kostky cukru a zvědavě se na mě podíval.

„Měla bys chuť jet se mnou na výlet?“

Povytáhla jsem obočí. „Na víkend? Ráda!“

„Ne na víkend. Na delší dobu. Týden nebo dva, možná i déle.“

Zachmuřila jsem se. „Tak to nepůjde. Dovolené mám jen pár dní a nejsem na radě. Kdybys viděl ten hysterický záchvat, co předvedl můj vedoucí, když jsem se ho tuhle zeptala! Otloukl mi o hlavu matky s dětmi, otce od rodin, plán dovolených – který mimochodem sepsal sám, aniž by se někoho z nás zeptal – a můj skluz ve skládání střepů z vykopávek v Toušeni. Jako by to těm hrnkům už stejně nebylo jedno.“ Mé rozčarované brblání nebralo konce, ale Gonny se jen usmál.

„Hlavu vzhůru. Tvému trápení je odzvoněno. Budeš se divit, ale od pondělí máš volno. Tedy přesněji máš čtrnáctidenní studijní volno, které ti nařídil sám váš nejvyšší ředitel.“

Vyvalila jsem na něho oči. „Cože? Starej Hádes?“

„Hádes?“

„Ředitel,“ zabručela jsem. „Nikdo mu jinak neřekne.“

„Náhodou,“ odporoval mi Gonny. „Je to moc milý pán. A ochotný. Ani neodporoval.“

„Stejně ale nechápu...“

„Prostě chci, abys jela se mnou,“ zvažněl můj bývalý parták. „Tak jsem ti to zařídil. Znáš to. Jedna návštěva, chvilka rozhovoru, a je to. Papír jsem doručil tvému šéfovi, takže už taky ví.“

Zalapala jsem po dechu. „Ty ses zbláznil! Víš, jak bude řídit, až se vrátím? Co mu řeknu?“

Pokrčil rameny. „Co tě napadne. Prostě mu koukni do očí a bude. Vždyť to umíš.“

Umím, jasně že umím. Sice za každý hluboký pohled, navíc se špetkou ovlivnění, platím migrénou, ale dá se tím vyřešit spousta věcí, to má Gonny pravdu. Bába princmetálová už o tom taky ví své. Teda vlastně asi neví, ale bez pohledu bych se jí tehdy jen tak lehce nezbavila. Představila jsem si dva týdny – celých čtrnáct dní! – volna a pohodila hlavou. Ale co. Když bude nejhůř, změním místo působistě. Archivů je spousta a kvalifikovaných lidí málo.

„Doufám, že ti aspoň nebylo moc zle,“ podívala jsem se na Gonnyho. Na rozdíl ode mne za použití pohledu platí žaludeční nevolnosti.

„Ani ne,“ mávl rukou. „Mně už bývá špatně, jen když se dívám hodně dlouho. Tady stačilo kouknout. Hele, zvu tě na extra výlet. S překvapením! Budeme hledat...“ Odmlčel se. „A víš co? Já ti zatím nic neřeknu. Ať jsi pořádně ohromená, až to najdeme. Uděláš si výlet do neznáma. S pokladem na závěr. Bereš?!

Zavrtěla jsem s povzdechem hlavou. Gonny. Jeden z nejskvělejších strážců, jakého jsem kdy poznala. Tohle je přesně jeho styl. Legrácky, vtípky, srandičky. Jenže právě to mě na něm baví.

„Ty jsi vážně blázen. Přijdeš si jen tak, sdělíš mi, že mám studijní volno – mimochodem, doufám, že je placené, jinak bys mě naštvál – a chceš po mně, abych s tebou jela? Nevím kam a hledat nevím co? To si vážně myslíš, že na to kývnu?“

Uličnický se usmál.

„Samozřejmě. Vždyť tě znám.“

KAPITOLA 2

„Tedy teplo vypadá jinak,“ podupávala jsem ještě téměř za tmy na nádraží. „To jsme nemohli vyrazit později?“

„Ne,“ odpověděl lakonicky Gonny. „Jedeme daleko, a budeme rádi, když se na místo dostaneme odpoledne.“

„Pořád nesmím vědět, kam jedeme?“

„Nejdřív musíme dorazit do Jihlavy. A pak přesedneme na další spoj.“

Ozval se hluk příjíždějícího vlaku. Dav, stojící na nástupišti s námi, se pohnul.

V Jihlavě nám zbylo na přestup přesně deset minut. Gonny se vyptal průvodčího, z které koleje odjíždí náš další vlak a pak rychlým krokem zamířil na druhou stranu nádraží.

„Jsi si jistý, že máme jet tímhle?“ Nedůvěřivě jsem obhlížela dva malé vagóny, ke kterým jsme mířili.

„Samozřejmě,“ odpovětil můj společník nonšalantně, chytil se za madlo a vyhoupl se do chodbičky malého motoráčku. Pokrčila jsem rameny a vyškrábala se za ním.

„Ten vlak snad pamatuje ještě koněspřežku,“ zamračila jsem se. Dřevěné lavice s minimem polstrování moc kvalitní cestování nenabízely.

„Třeba ti spravím náladu, když ti prozradím, kam jedeme,“ nabídl mi Gonny.

„Sem s tím. Ať vím, jestli mám pokračovat, nebo se na další stanici otočit zpátky.“

„To bys neudělala,“ usmál se. „Česká Kanada,“ pronesl tajuplně. „Landštejn, Slavonice... krásná příroda, klid, prostě pohádkový kraj...“

„Ale,“ udivilo mě to. „Není to náhodou hraniční pásma? Vstup jen na povolení?“

Nikdy mě nepřestalo překvapovat, jak lidi sami sobě dělají problémy. Naposled si mezi sebou natáhli dráty. Rozpůlili Evropu vedví. A to máme prosím rok 1972, kdy by už lidstvo mohlo mít rozum.

„Prosím tě, povolení je hračka,“ mávl rukou Gonny.

S tímhle jeho tvrzením jsem až tak nesouhlasila, ale on byl ten, kdo náš výlet organizuje, tak ať se stará.

Vláček zastavoval snad na každé mezi. Postupně jsme projeli Třeští, Telčí a spoustou vesnic mezi nimi. Lidé nastupovali a vystupovali, až jsme zbyli ve vagónu jen my a asi čtyři pět místních, kteří na nás pohlíželi velmi zvědavým zrakem.

„Myslím, že už brzo budeme ve Slavonicích,“ řekl Gonny, když vlak se zahoukáním opouštěl Dačice.

„A taky v hraničním pásmu,“ připomněla jsem.

Pokrčil pohrdlivě rameny. „Neboj se nic.“

Jako by je tím gestem přivolal. Dveře se otevřely a vešel voják, doprovázený důležitě se tvářícím mužem. Zřejmě ta slavná pomocná stráž pohraničníků či jak si říkali. Stiskla jsem rty a s pobavením čekala, jak z toho parťák vybruslí.

Pánové si prohlédli jízdenky a pak jim Gonny předložil jakýsi dokument. Prohodili spolu pár slov, div mu nezasalutovali a odešli.

„Ukaž,“ vydrápla jsem mu papír a jízdenky dřív, než je stačil schovat.

„To není fér,“ obvinila jsem ho. „Ovlivnil jsi jim myšlenky!“

Nadechl se a polkl, aby zklidnil rozbouřený žaludek. „Jen trochu.“

„Trochu? Jistě, maličko. Díky tomu jsme v pohraniční oblasti na základě,“ nahlédla jsem do papíru, „návodu k použití vysoušeče vlasů EM 521. Hm. Ale ty jsi vlastně skoro vůbec nikoho neovlivňoval, že. Kde jsi to proboha sebral?“

„Fén se rozbil kamarádce, přinesla mi ho k opravě, i s obalem a návodem. Jiný papíry jsem zrovna doma nenašel.“

„Škoda,“ zalitovala jsem. „Těšila jsem se, že tě skřípnou. Taky tě mohli zavřít. Konečně by byla nějaká legrace. Ten vlak je hrozný, už mě bolí zadek z té pitomé lavice.“

„Neboj. Legrace si ještě užiješ spoustu, věř mi.“

„A... opravil jsi kamarádce ten fén?“

„Za co mě máš,“ urazil se Gonny.

„No... že bych tě měla zrovna za opraváře jakýchkoli domácích přístrojů, to teda nemám. Když si vzpomenu, jak jsi mi opravoval mou malou pračku...“

Mávl rukou. „Koupil jsem ti novou? Koupil. Tak co naříkáš.“

„A ten fén?“ nenechala jsem se odbýt, zvědavá na odpověď.

„Dostala nový,“ odpověděl mi s povzdechem. „Ten starý krám mi shořel v ruce, když jsem ho po opravě zkoušel.“

Potlačila jsem smích. Gonny. Můj miláček Gonny. Nejlepší přítel, jakého můžu mít.

Ve Slavonicích jsme se dlouho nezdrželi. Z nádraží jsme se vydali mezi oprýskanými domky na kraj městečka a po chvíli už jsme šlapali krajinou. Za slabou hodinku jsme stáli uprostřed čehosi, co bývala kdysi vesnice.

„Jsme na místě. Maříž. Trochu se tu rozhlédneme. Najdeme zámek, projdeme si to, co z něj zbylo, a pak se vrátíme do Slavonic, kde máme zajištěné ubytování.“

„To jsme tam rovnou mohli nechat batohy a ne se s nimi tahat sem tam.“

„Chtěl jsem si to tu prohlédnout ještě za světla. Za chvíli zapadne slunce a to už toho moc neuvidíme. Vždyť je to kousek, slabý čtyři kilometry,“ mávl rukou Gonny.

„Hm. Tady teda chcíp pes,“ rozhlížela jsem se kolem sebe. „Vždyť tu skoro nikdo nebydlí! Většina chalup je rozbitá až běda!“

„Vesnice je moc blízko u čáry. Nikdo se sem nesmí přistěhovat. Až umrou lidi, co tu ještě žijí, bude srovnaná se zemí.“

„To sis dobře vybral, kam mě vzít na výlet! Vybydlené vesnice, dráty, vojáci na každém kroku...“ Sice jsem bručela, ale na druhou stranu mě tahle vesnice svým způsobem fascinovala. Byla tak jiná! Žádné výskající děti, žádné hašteřící se babky, nikde nikdo. Jen pár domů, které vypadaly, že se v nejbližší chvíli poroučí k zemi. Zahrádky pusté, ploty poválené, prorostlé trávou a plevellem. Žádné zvědavé oči za osleplými skly, jen pusto a prázdno. Ticho rvalo uši.

Bydlet tady muselo být peklo už zaživa. Proč udržovat svou zahradu, když ty kolem zarůstají a ploty se rozpadají? Proč opravovat svůj dům, když víte, že až zemřete, bude srovnán se zemí? Na co se těšit, z jakých radostí žít?

„Chudáci ti, co tady musí dožívat svůj život,“ hlesla jsem. Nezvyklé ticho mě deprimovalo, začal se mě zmocňovat nepříjemný pocit. Přimhouřila jsem oči a zkontrolovala rozhraní. Žádné jizvy, žádné díry. Tak proč se cítím tak nekomfortně?

„Hlídky sem nechodí?“

„Ale chodí,“ zopakoval Gonny mávnutí rukou.

„Mám z toho tady podivný pocit,“ řekla jsem. „Nelíbí se mi tu.“

„To je z té vybydlené vesnice. Taky se mi nelíbí. Žít bych tady nechtěl ani za nic. Máš pravdu. Chudáci ti staří lidé, kteří tu zůstali.“

„Co když nás chytí vojáci?“ vrátila jsem se k původní otázce.

„Neboj se nic. Máme přece papíry.“

„Jo, od fénu, to je fakt,“ ušklíbla jsem se. „Proč jsme vůbec tady? Obhlédla jsem okolí, rozhraní je v pořádku.“

„Rozhraní neřeš. Kdyby šlo o něj, nedovolil bych si tě sem přivést. K akcím týkajícím se rozhraní se už nepřibližuj ani na kilometr, nebo se zpátky do terénu nikdy nedostaneš. Kdepak. Jde o něco jiného.“

„O co? Tak už mě přece nenapínej,“ zavrčela jsem. „Nemám na to náladu, věř mi.“

„Budu ti vyprávět příběh, chceš?“

Otočila jsem oči v sloup. „Ne. Chci vědět, proč jsme tady!“

Gonny se jen usmál. „Potkal jsem jednu ženu.“

Zaúpěla jsem. „Už zase? Nejlepší ženskou svého života? Kolik už takových bylo? Nejméně padesát! A nepoučíš se a nepoučíš!“

„Jenže tahle byla jiná.“

„Já vím. Rozuměla tvé rozervané duši, dokázala zahnat tvé černé myšlenky, cítíš se v její přítomnosti opět mlád a svěží...“

„Ne.“

„Ne?“ vyvedl mě z konceptu. „Cítíš se v její přítomnosti starý a opotřebovaný?“

Gonny zavrtěl hlavou. „Ty jsi fakt blázen. Jsi vedle jak ta jedle. Něco mi dala.“

Vyprskla jsem. „Fakt ti dala?“

Ohnal se po mně: „Šej! Nezlob mě! Nebo ti už nic neřeknu!“

„Hele, všechno dobrý, jo? Tak už mi opravdu prozrad', proč jsme tady,“ povzdechla jsem.

S tajemným úsměvem sáhl do kapsy.

„Koukej!“

Vyvalila jsem oči.

„To si děláš srandu,“ udeřila jsem na Gonnyho. „Dostaneš nás sem na papíry od fénu, pak jdeme pochodový cvičení do vybydlené vesnice a nakonec mi ukážeš staré odřené cibule? To má být vtip?“

Parťák zavrtěl hlavou. „Hledej!“ Strčil mi hodinky pod nos.

„Půl dvanácté? Zapomněl jsi je natáhnout, je půl osmé.“

„Samá voda.“

Zamračila jsem se. Zatracený chlap, dobře ví, jak na mě. Brnkne na strunu mojí zvědavosti a má mě v hrsti.

„Ukaž,“ vzala jsem je do ruky. Plášť kapesních hodinek byl lehce odřený, minipantíčky ošoupané. Vsunula jsem nehet pod víčko a otevřela je.

„Přihořívá!“

Prohlížela jsem si lesklý chrom a snažila vylustit nápis. „Medaile D'Or Milano 1906?“

„Samá voda.“

„Je tu spousta nápisů,“ začala jsem se rozčilovat. „A čísel. Vím já, co mám hledat?“

„Zkus použít hlavu,“ poradil mi Gonny. Vztekle jsem na něj pohlédla, ale on se jen pobaveně usmíval. Otáčela jsem hodinky všemi směry, až jsem si všimla na vnitřní obrušbě pláště prapodivné malůvky a pod ní řady malých čísel. Klepla jsem na ně prstem. „Tohle?“

„Ano.“

„48, 59, 06. Ještě, jestli na to dobře vidím, je tu vyryto 15, 19, 11.“

„Správně.“

„Čísla ve Sportce?“

„To bychom nebyli tady.“

„Čísla popisný!“

„Samá voda.“

„Tak... kroky. Nebo metry. Kilometry. Odněkud někam. Tam bude zakopaný poklad!“ vyhrkla jsem největší ptákovinu, co mne napadla.

Gonny se usmál. „Trochu přihořívá. Ale jen trochu.“

Přimhouřila jsem oči a znovu se zadívala na čísla. Něco mi připomínala, jen si vzpomenout...

Konečně mi sepnulo. „Už vím!“ Sáhla jsem po mapě, kterou držel v ruce.

„Šikovná,“ usmál se parták. „Hoří!“

Nestihla jsem však ani otevřít mapu, natož se zaradovat ze svého úspěchu, neboť v tu chvíli se za námi ozval mužský hlas, doprovázený charakteristickým zarachocením uzávěru ošklivě vyhlížejícího samopalu.

„Soudruzi, můžete nám vysvětlit, co tu děláte? Půjdete s námi!“

KAPITOLA 3

Otočila jsem se a snažila se zachytit pohled aspoň jednoho z dvou vojáků, kteří stáli pár kroků od nás, zbraně v ruce, a zle se mračili.

„Nech toho,“ sykl Gonny.

Nic jiného mi stejně nezbylo, protože hoši stáli poměrně dost daleko, a navíc nám obratem poručili otočit se a kráčet stezkou, která vedla skrz zanedbanou vesnici ven do polí.

Šli pár kroků za námi a vůbec se s námi nebavili.

„Ve vojenském pásmu nemají civilové, natož ti s mapou, co pohledávat,“ zněla jejich univerzální odpověď na naši snahu zapříst s nimi rozhovor.

„Neotáčejte se a jděte. Vysvětlíte to veliteli, ne nám.“

Na slavonskou rotu jsme dorazili za slabou hodinku.

Kolem velkých nápisů *NEPROJDOU* jsme prošli nejméně třikrát, načež nás „naši hoši“ předali službě na rotě.

Službu konající voják nám zabavil batohy, obhlédl, zda nemáme zbraně, Gonnymu sebral zavírací nožík a strčil nás do lochu.

„Měli jste štěstí, že vás nepotkal Staňa,“ zavrčel ještě. „Možná ste jim donesli vopušťák,“ dodal se špatně skrývanou závistí a zaklapl mříž.

Zůstali jsme sami. Tvrdé lavice vlaku vystřídaly tvrdé lavice cely.

Klec, kam nás zavřel, byla součástí velké místnosti. Takové malé příruční vězení, dalo by se říci. Okolí vyzdobené nástěnkami

s agitačními materiály, modelem roty slepeného ze špejlí, dalším modelem vojenské strážní věže, jak jinak než také ze špejlí, ručně malovanými tably s fotkami vojáků se zřejmě ukrutně vtipnými nápisy, jako *Mazáci se zašívají, je to pro ně žrádlo, když zobáci poletují jak špinavé prádlo*, vše houfně prošpikované nápisy *NEPROJDOU*.

Prohlížela jsem si vystavené výrobky a nevěřila vlastním očím. Tolik hodin piplavé práce! Tolik hodin mladí kluci místo aby se smáli, bavili, pracovali, tancovali a milovali, ubíjeli čas lepením špejlatých modelů vojenských staveb a na padákové hedvábí malovali psí hlavy a pohraniční města. Otočila jsem se a sedla na lavici, zády k té přehlídce ztraceného času.

I když se říká, že zažít se má všechno, tohle jsme si mohli odpustit. Vůbec jsem nechápala, proč mě Gonny zastavil, když jsem chtěla vojákům hned na místě podsunout myšlenku, že nás mají nechat na pokoji. Vždyť by to bylo raz dva a nemuseli bychom absolvovat tak ponižující zacházení. Než jsem se ho na to stačila zeptat, dveře se opět otevřely a důležitě nakráčela stráž. Dva hubení kluci, přes rameno samopaly. Usadili se u stolu, na nás ani nepohlédli.

„Mají ostrý náboje?“ zašeptala jsem Riaggonovi.

Ušklíbl se. „Ne, tady házej po narušitelích hranice mrkví. Jasně, že mají,“ dodal, když viděl můj nechápavý pohled.

„Ticho!“ křikl jeden z hlídačů.

„Nech je, jsou za katrem, ne? Povídáním neutečou,“ mávl rukou ten starší. Vstal, přešel k mříži, poplácal samopal (to se tady snad učí) a pronesl blahosklonně: